

КЛЯЙН Фелікс-Християн (Klein Felix Christian; 25. 04. 1849, м. Дюссельдорф, Німеччина — 22. 06. 1925, м. Геттінген, Німеччина) — німецький математик. Член-кореспондент С.-Петербур. (1895) та Берлін. (1913) АН. Член НТШ (1924). Закін. Бонн. університет (Німеччина, 1868). Удосконалював знання на семінарах К.-Т. Вейєрштрасса й Е.-Е. Куммера у Берлін. університеті (1869–70) та на лекціях Ж.-Г. Дарбу в Парижі (1870–72). У 1872–75 працював у Ерланген. університеті (Німеччина); у цей період виклав свої осн. ідеї в галузі геометрії у т. зв. Ерланген. програмі, після чого здобув заг.-європ. визнання. Від 1875 — проф. Вищої тех.

школи у Мюнхені, від 1880 — Ляйпциз. (обидва — Німеччина), від 1886 — Геттінген. університетів. Осн. праці присвячені неевклід. геометрії, теоріям неперерв. груп, алгебраїч. рівнянь, еліптич. і автоморф. функцій, історії математики. Запропонував модель, що реалізує систему аксіом геометрії Лобачевського (інтерпретація К.). Широковідомі такі поняття, як проектори К., поверхні К., група К., координати К. Перший голова Міжнар. комісії з матем. освіти.

Основні праці

Über Riemanns Theorie der algebraischen Funktionen und ihrer Integrale. Leipzig, 1882; Vorlesungen über das ikosaeder und die Auflösung der Gleichungen vom fünften Grade. Leipzig, 1884; Gesammelte mathematische Abhandlungen. Bd. 1–3. Berlin, 1921–23; Vorlesungen über die Entwicklung der Mathematik im 19 Jahrhundert. Bd. 1–2. Berlin, 1926–27; Сравнительное обозрение новейших геометрических исследований («Эрлангенская программа») // Об основаниях геометрии: Сб. классических работ по геометрии Лобачевского и развитию ее идей. Москва, 1956.

Рекомендована література

1. G. Hamel. Felix Klein als Mathematiker // Sitzungsberichte der Berliner Mathematischen Gesellschaft. 1926. Bd. 25.

В. І. Горбачук

Бібліографічний опис:

Кляйн Фелікс-Християн / В. І. Горбачук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8648>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).